

Оштећење хрскавице у зглобовима отежава кретање

Упркос снажном напретку у ортопедији, као и у квалитету материјала за имплантате и њиховом веку трајања, постоје ограничења због којих се морају размотрити и алтернативне терапијске методе, каже др Владан Стевановић

Данијела Давидов-Кесар

Продужени животни век популације, измењен начин и квалитет свакодневног живота и исхране, уз велики степен повређивања, како у саобраћајним незгодама, тако и приликом бављења спортским активностима, последњих година у први план ставља здравствене проблеме са зглобовима руку и ногу.

Како објашњава мр сци. мед. др Владан Стевановић, из Института за ортопедско-хируршке болести „Бањица“, грађани често траже помоћ лекара-ортопеда због дегенеративних обољења хрскавице зглобова, односно кука, колена и рамена, због болова, ограничења покрета у зглобу и отежаног обављања уобичајених животних функција.

Узроци оштећења хрскавице зглоба као и коштане структура, објашњава наш саговорник, могу бити генетски, запаљенски (инфективни или неинфективни) и трауматски, а у великом

броју случајева тачан разлог је и даље непознат.

– Хрскавица у зглобовима нема могућност обнављања и зато је константан извор истраживања и проналажења нових механизма лечења. Њено оштећење манифестује се променама на микроскопском и макроскопском нивоу, а резултат је карактеристична клиничка слика артрозе (артритиса). Данашњи третман стања дегенеративно измењених или оштећених зглобова пролази кроз више фаза. Реч је о примени препарата глукозамин сулфата и хијалуронске киселине, одласку на процедуре и технике физикалне терапије и балнеоклиматологије, појединци саветују кортикостероидну терапију, а могућа је и употреба сопствене крви и њених деривата у заустављању процеса разградње и евентуалне репарације хрскавице. Ако ништа не помогне, неопходна је операција, коју ће обавити ортопед – каже др Стевановић, иначе оснивач и активан члан Удружења за раме и лакат Србије.

Савремена ортопедија уградњом вештачких зглобова (ендопротезе) може омогућити безболну и стабилну функцију зглоба, односно нормално кретање и активност оваквих болесника. Алоартропластика, хируршка проце-

Владан Стевановић

дура замене оштећеног зглоба вештачким материјалом, једна је од бројних опција хируршких процедура, а одлуку о њој доноси пацијент у договору с хирургом и то након упознавања с потенцијалним ризицима (дубока венска тромбоза, плућна емболија, инфекција, ишчашење или разлабављење ендопротезе, структурна ограничења имплантата) и предностима лечења (више нема болова, долази до повећане активности и радне способности, као и квалитета живота). Да ли и

када треба заменити оболели зглоб није тако једноставна одлука, каже др Стевановић, нарочито код млађих пацијената, с обзиром на век трајања имплантата и продужен животни век. Наш саговорник истиче да, упркос снажном напретку у ортопедији, као и у квалитету материјала имплантата и њиховом веку трајања током последњих деценија, постоје ограничења због којих се морају размотрити и алтернативне терапијске методе. Значајан број удружених болести, код ортопедских пацијената који имају кардиолошке, респираторне, неуролошке и ендокрине тегобе, као и страх од оперативног лечења с једне стране, односно, степен дегенеративних оште-

ћења која нису „зрела“ за замену вештачким зглобом, као и велики број високозахтевних спортски активних пацијената с повредама хрскавице, створили су простор за примену и нових метода лечења.

– Употреба сопственог крвног серума, такозваног аутологног кондиционираног серума ортокин, има све већу примену код ове групе пацијената. Захваљујући открићу да се у зглобу захваћеним артрозом појављује велика количина запаљенске материје, која је одговорна за болна стања, вишегодишња истраживања у лабораторијама у Немачкој и Америци помогла су да се данас претходно центрифугирана и пречишћена крв пацијента употребљава за лечење болних стања зглобова, па и кичменог стуба. Ради адекватне примене и постизања што бољих резултата, методу спроводе обучени ортопедски хирурзи у специјализованим, лиценцираним установама, у овом тренутку ван система државне здравствене заштите. Досадашња анализа и употреба у светским размерама даје наду да се овом методом могу барем успорити процеси оштећења хрскавице, а о степену репарације и тиме квалитету методе одговор ће дати будућа истраживања, међу којима и наше, које се у сарадњи Института за реуматологију, Ортопедске клинике Клиничког центра Србије и Института „Бањица“ већ спроводи у лечењу болних стања раменог зглоба – закључио је др Стевановић.